

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.211/2016/9.

A tanács tagjai: . Pethőné dr. Kovács Ágnes a tanács elnöke

. Vezekényi Ursula előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

A felperesek képviselője: Dr. Czirmes György ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Földházi Zsolt ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Szegedi Ítéltábla Pf.I.20.682/2015/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Szegedi Törvényszék 23.P.20.747/2014/18. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Egyetemlegesen kötelezi a felpereseket, hogy az államnak felhívásra fizessenek meg 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket, valamint az alperesnek 15 napon belül 317.500 (háromszáztizenhétezer-ötszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes jogelődje (a továbbiakban: alperes) és az időközben felszámolás alá került M Kft. „f.a.” (a továbbiakban: kft.) között 2008. október 2-án kölcsönszerződés jött létre, amelynek alapján az alperes 190.000.000 Ft CHF alapú kölcsönt folyósított a kft-nek. A kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettség teljesítéséért a felperesek - garancia szerződésnek nevezett megállapodás megkötésével - készfizető kezességet vállaltak.
- [2] A kölcsönszerződést 2009. június 4-én a szerződő felek

módosították. A peres felek pedig újabb készfizető kezességi szerződést kötöttek.

- [3] Az alperes 2010. szeptember 6-án a kölcsönszerződést súlyos szerződésszegésre hivatkozással felmondta.
- [4] A kft. és az M M Kft., valamint a jelen per felperesei pert indítottak az alperes ellen, többek között a kölcsönszerződés részbeni érvénytelenségének megállapítása iránt. A Szegedi Ítéltábla keresetet elutasító elsőfokú ítéletet helybenhagyó jogerős ítéletét a Kúria a Gfv.VII.30.244/2014/2. számú ítéletével hatályában fenntartotta. A hivatkozott ítéletben a Kúria - egyezően az ítéltáblával - egyértelműen akként foglalt állást, hogy a perbeli szerződés nem fogyasztói szerződés.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperesek pontosított keresetükben elsődlegesen a felmondás, másodlagosan a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték.
- [6] Az alperes a per megszüntetését, érdemben a kereset elutasítását indítványozta.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [8] A felperesek fellebbezése folytán eljáró ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Határozatában kifejtette, a korábbi jogerős ítélet megállapította, hogy a jogvita alapját képező kölcsönszerződés nem fogyasztói szerződés. Nem minősül továbbá fogyasztási, illetve lakossági szerződésnek sem, figyelemmel a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 2. számú mellékletének III.5. és 13. pontjában foglaltakra. A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint a kölcsönszerződésben a kölcsön összegét kell egyértelműen meghatározni, az adós által teljesítendő ellenszolgáltatás mértékét nem. Ez utóbbi függhet például változó kamatozású szerződés esetén a kamatláb, illetve deviza alapú kölcsönszerződés esetén az árfolyam változásától.
- [9] A másodfokú bíróság alaptalannak találta a felperesek azon jogi érvelését, miszerint a szerződés felmondására jogellenesen került sor. Utalt arra, a felperesek nem jelölték meg, hogy a Ptk. 302. §-ában meghatározott jogosulti késedelmet megalapozó tényállások közül melyik megvalósulását állítják. Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogi álláspontjával, miszerint a felek magánjogi jogügyletéből fakadó jogvita elbírálása szempontjából az IMF és a kormány közötti, a felperesek által hivatkozott megállapodásnak nincs jelentősége. Az állami garancia alperes általi lehívásának elmulasztása nem sérti a Ptk. 4. § (1) bekezdésében rögzített alapelvet.
- [10] Az ítéltábla utalva a Pp. 235. § (1) bekezdésére is, rámutatott, a

Kúria 2015. július 7-én kelt, Gfv.VII.30.112/2015/5. számú határozata - amely az alperesi üzletszabályzat VII.1. pontja tisztességtelenségét állapította meg, - a felperesekre nézve kedvezőbb elbírálást nem eredményez. Nem fogyasztói szerződés esetén ugyanis a tisztességtelen szerződési feltétel nem semmisséget, hanem megtámadhatóságot megalapozó ok, amely tekintetében a megtámadási határidőt a felperesek elkésték.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedő hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, vagy a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és keresetüknek megfelelő határozat hozatalát kérték. Előadták, hogy a jogerős ítélet az Európai Unió jogával, az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) joggyakorlatával, a Pp. 163. §-ában, illetve 206. §-ában írtakkal ellentétes, nem felel meg az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010.(VI.28.) PK vélemény 6.a) pontjában írtaknak.
- [12] Állították, a per tárgyát képező deviza alapú kölcsönszerződésben a kölcsön értéke „cc.” 190 millió Ft volt. Az alperes egyoldalúan és tájékoztatás nélkül jelentősen megemelte a törlesztő részleteket. A felperesek hivatkoztak a Kúriának a pénzügyi intézmények kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 törvény), valamint az EU tisztességes eljárásra és a negatív diszkrimináció tilalmára vonatkozó szabályaira is. E körben sérelmezték a Hpt. 211-213. §-ában írtak figyelmen kívül hagyását. Utaltak a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) 6. cikk (1) bekezdésében írtakra, a Jörös kontra Magyarország ügyben született EU bírósági ítéletre. Álláspontjuk szerint a perben eljáró bíróságoknak hivatalból kellett volna vizsgálniuk a perbeli szerződés semmisségét. Ennek elmulasztásával megsértették a Pp. 163. §-ában és a 206. §-ában írtakat.
- [13] Felperesek jogi álláspontja szerint semmissek a szerződésnek azon részei, amelyek a „CHF/HUF árfolyamon és annak utólagos és egyoldalú módosításán alapulnak”. Állították, a bank a szerződéskötés előtt nem tájékoztatta őket a CHF árfolyamának reájuk nézve hátrányos változásáról.
- [14] Sérelmezték, hogy a perben eljáró bíróságok nem adtak helyt az alperes tájékoztatási kötelezettsége körében előterjesztett, Járai Zsigmond és Auth Henrik tanúkenti kihallgatására, illetve a megjelölt írásbeli bizonyítékok beszerzésére vonatkozó indítványuknak.
- [15] Előadták, a perben eljáró bíróságok - szemben a 2/2010.(VI.28.) PK

vélemény 6.a) pontjában írtakkal - először nem a szerződés semmisségét vizsgálták, hanem a megtámadási okokat. A felperesi megítélés szerint a megtámadási határidő a DH1 törvény hatályba lépését követő „pár hónap után” kezdődött el.

- [16] Érveltek azzal is, az alperes nem bizonyította, hogy a perbeli szerződést egyedileg megtárgyalták volna, holott az a 2413/2001. EBH szerint szükséges lett volna. Sérelmezték, hogy a perben eljáró bíróságok nem vizsgálták a Ptk. 205/A. § (2) bekezdés, illetve a Ptk. 205/B. § (2) bekezdés szerinti semmisség fennállását.
- [17] A felperesek végül hivatkoztak arra, hogy a velük szembeni hitelezői igény már csak a felszámolási eljárásban lett volna érvényesíthető, kezesi felelősségük járulékoságára tekintettel.
- [18] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [19] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Megállapította, hogy a támadott határozat nem sérti a felperesek által megjelölt jogszabályokat.
- [20] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben részben eljárásjogi, részben anyagi jogi jogszabálysértések elkövetését állították.
- [21] A Kúria úgy ítélte, a perben eljáró bíróságok a Pp. 3. § (4) bekezdésében biztosított mérlegelési jogukkal élve, eljárási szabálysértés nélkül tekintettek el, a két közszereplő, Járai Zsigmond és Auth Henrik tanúk kihallgatásától, további bizonyítékok beszerzésétől. Helyesen döntöttek akként, hogy a perbeli jogvita a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján érdemben megalapozottan eldönthető. Nevezett tanúk kihallgatása, a felperesek által megjelölt okiratok beszerzése a jogvita elbírálását érdemben, a később kifejtettek miatt is, nem befolyásolta volna.
- [22] A jelen peres eljárásban már nem volt vizsgálható, hogy a perbeli kölcsönszerződés fogyasztói szerződés-e. E tárgyban a Kúria Gfv.VII.30.244/2014/2. számú ítéletében megelőzően állást foglalt, és az ott kifejtetteket változatlanul irányadónak tekinti. Miután a perbeli kölcsönszerződés nem fogyasztói szerződés, a felperesek által hivatkozott fogyasztói irányelv, az EU Bíróság hivatkozott ítélete, a DH1 törvény rendelkezései, az adott jogvita érdemi elbírálására nem hat, nem hathat ki. Az EU joga és az alapján kialakult eu bírósági joggyakorlat ugyanis csak fogyasztói szerződések esetén irányadó.
- [23] Ugyancsak nem volt vizsgálható a Hpt. 212-213. §-ának megsértése. E rendelkezések kizárólag a fogyasztási és a lakossági kölcsönszerződések esetén irányadóak. Ha egy szerződés nem fogyasztói szerződés, nem felelhet meg a Hpt. 2. számú melléklet III/5. és 13. pontja által meghatározott követelményeknek.
- [24] A perbeli kölcsönszerződés a Hpt. 211. §-ába ugyancsak nem ütközhetett, mivel az ott szabályozottak betétszolgáltatás esetén

irányadók, illetve akkor, ha a hitelintézet hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt hozott forgalomba.

- [25] A Kúria a perbeli kölcsönszerződést amiatt sem találta jogszabályba ütközőnek, mert a törlesztő részletek az árfolyam változásának függvényében változtak. A Kúria a 6/2013. PJE határozatában rámutatott, deviza alapú kölcsönszerződések esetén a törlesztő részletek a forint árfolyamváltozásának megfelelően változhatnak, csökkenhetnek, de akár jelentősen emelkedhetnek is. E szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó kölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett adósodott el. Ebből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait. A kölcsönszerződés emiatt sem jogszabályba, sem nyilvánvalóan jóerkölcsbe nem ütközik.
- [26] A Kúria a peres iratok alapján megállapította, a szerződés részét képező üzletszabályzat IV/6. pontja tájékoztatta a szerződő feleket az árfolyamkockázat viseléséről, és arról, hogy az a kölcsönvevőt terheli. Az, hogy ez a tájékoztatás a fogyasztói irányelv követelményének maradéktalanul megfelelt-e, a jogvita eldöntése szempontjából közömbös, figyelemmel arra, hogy a per tárgyát képező szerződés nem fogyasztói szerződés.
- [27] A felperesek az eljárás során nem hivatkoztak a Ptk. 205/B. § (2) bekezdése szerinti semmisség fennállására, és arra, hogy a kft. elleni felszámolási eljárásra tekintettel, az alperesnek a felszámolási eljárás keretei között kellett volna a felperesekkel szembeni igényt érvényesítenie. E hivatkozások ezért a jelen felülvizsgálati eljárás során nem voltak vizsgálhatók. A felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli perorvoslati eljárás tárgya ugyanis csak az lehet, amely a megelőző eljárások tárgya is volt.
- [28] A másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdésére hivatkozással nem vizsgálta az üzletszabályzat VII.1. pontját. Tekintettel arra, hogy a felperesek a Pp. 235. § (1) bekezdésének megsértését felülvizsgálati kérelmükben nem állították, ezzel kapcsolatos érvelést nem adtak elő, a Kúria érdemben nem foglalkozhatott azzal a kérdéssel sem, hogy a tisztességtelenségre alapított megtámadási határidő mikor kezdődött.
- [29] A Kúria mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási és anyagi jogi jogszabályok megsértése nélkül hozott jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [30] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Ennek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján állapította meg, a kifejtett alperesi jogi képviseleti tevékenységgel arányosan, általános forgalmi adóval növelt összegben. A felperesek személyes

illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett illeték viseléséről a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (3) bekezdése alapján rendelkezett.

[31] A Kúria döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2017. március 14.

Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Vezekényi Ursula sk. előadó bíró, Dr. Osztovits András sk. bíró